

2023/2467

6.11.2023

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/2467,

annettu 23 päivänä lokakuuta 2023,

Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisellä laaja-alaisella talous- ja kauppasopimuksella (CETA) perustetussa ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevässä sekakomiteassa unionin puolesta otettavasta kannasta arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta tehtävän päätöksen hyväksymiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston päätöksessä (EU) 2017/37 ⁽¹⁾ säädetään Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen, jäljempänä 'CETA-sopimus', allekirjoittamisesta unionin puolesta. CETA-sopimusallekirjoitettiin 30 päivänä lokakuuta 2016.
- (2) Neuvoston päätöksessä (EU) 2017/38 ⁽²⁾ säädetään CETA-sopimuksen osien väliaikaisesta soveltamisesta, mukaan lukien ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevän sekakomitean, jäljempänä 'ammattipätevyyskomitea', perustaminen. CETA-sopimusta on sovellettu väliaikaisesti 21 päivästä syyskuuta 2017.
- (3) Regulatory Organizations for Architecture in Canada, jäljempänä 'ROAC' (aiemmin Canadian Architectural Licensing Authorities, CALA), ja Euroopan arkkitehtineuvosto, jäljempänä 'ACE', toimittivat 22 päivänä toukokuuta 2018 yhteisen suosituksen ammattipätevyyskomitealle. Ammattipätevyyskomitea sopi kokouksessaan 16 päivänä huhtikuuta 2019, että CETA-sopimuksen yhdenmutoista luvun vaatimukset täyttyvät ja ROAC:n ja ACE:n toimittamat asiakirjat muodostavat hyväksyttävän yhteisen suosituksen ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevaksi sopimukseksi erityisesti siltä osin kuin on kyse sen mahdollisesta arvosta ja osapuolten lupa- tai pätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta.
- (4) Ammattipätevyyskomitea perusti kokouksessaan 24 päivänä marraskuuta 2020 neuvotteluyksiköt ja vahvisti vaiheet ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen neuvottelemiseksi. Yhdeksän neuvottelukierrosta järjestettiin 24 päivän maaliskuuta 2021 ja 10 päivän maaliskuuta 2022 välisenä aikana.
- (5) Unionin ja Kanadan välillä neuvotellussa ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimusluonnoksessa määrätään ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta erityisin ja tiukoin edellytyksin. Kanadan ammattipätevyyden tunnustamisen osalta ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimusluonnoksessa edellytetään vähintään 12 vuoden koulutusta ja ammatillista kokemusta arkkitehtinä, Kanadan toimivaltaisen viranomaisen myöntämää voimassa olevaa ammatinharjoittamislupaa tai rekisteröintiä arkkitehdiksi ja hyvää mainetta. Voimassa olevan ammatinharjoittamisluvan tai arkkitehdiksi rekisteröinnin edellytyksenä on Kanadan koulutusstandardin (Canadian Education Standard) ja Kanadassa toimivan arkkitehdin tutkintojen sertifiointilautakunnan (Canadian Architects Certification Boardin) akkreditointijärjestelmän mukaisten opintojen suorittaminen. Rekisteröinnin tai luvan saamisen edellytysten arviointi muodosti perustan yhteisen suosituksen päätelmälle, jonka mukaan arkkitehtien teoreettista ja käytännön koulutusta Kanadassa koskevat vaatimukset olivat hyväksyttävää.
- (6) Ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti arkkitehtien ammattipätevyys voidaan tunnustaa ja arkkitehdin ammatitoiminnan harjoittamiseen myöntää oikeus kummassakin osapuolella, ja helpotetaan näin arkkitehtipalveluilla käytävää kauppaa.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (EU) 2017/37, annettu 28 päivänä lokakuuta 2016, Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta (EUVL L 11, 14.1.2017, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston päätös (EU) 2017/38, annettu 28 päivänä lokakuuta 2016, Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 11, 14.1.2017, s. 1080).

- (7) Ammattipätevyyskomitean on määrä tehdä päätös ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta.
- (8) On aiheellista määrittää ammattipätevyyskomiteassa unionin puolesta otettava kanta, joka koskee päätöksen hyväksymistä ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta, koska ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus tulee olemaan unionia sitova.
- (9) Unionin kannan ammattipätevyyskomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava tähän liitettyyn päätösluonnokseen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ammattipätevyyskomitean vastavuoroista tunnustamista käsittelevässä sekakomiteassa, jäljempänä 'ammattipätevyyskomitea', unionin puolesta otettava kanta, joka koskee päätöksen hyväksymistä arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta, perustuu tähän päätökseen liitettyyn ammattipätevyyskomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 23 päivänä lokakuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
L. PLANAS PUCHADES

LUONNOS

**AMMATTIPÄTEVYYKSIEN VASTAVUOROISTA TUNNUSTAMISTA KÄSITTELEVÄN
SEKAKOMITEAN PÄÄTÖS N:o ...,**

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta

AMMATTIPÄTEVYYKSIEN VASTAVUOROISTA TUNNUSTAMISTA KÄSITTELEVÄ SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Brysselissä 30 päivänä lokakuuta 2016 tehdyn Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen, jäljempänä 'CETA-sopimus', ja erityisesti sen 11.3 artiklan 6 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) CETA-sopimuksen 30.7 artiklan 3 kohdan mukaisesti osia CETA-sopimuksesta on sovellettu väliaikaisesti 21 päivästä syyskuuta 2017.
- (2) CETA-sopimuksen 11.3 artiklan 6 kohdassa määrätään, että ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevä sekakomitea, jäljempänä 'komitea', hyväksyy päätöksellä ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen, jos komitea katsoo, että ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus on CETA-sopimuksen kanssa yhteensopiva,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1. Komitea hyväksyy arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen, joka on tämän päätöksen liitteenä ja joka on erottamaton osa tätä päätöstä.
2. Tämän päätöksen alueellinen soveltamisala ulottuu maihin, jotka liittyvät Euroopan unioniin CETA-sopimuksen 30.10 artiklan mukaisesti.
3. Selkeyden vuoksi todetaan, että CETA-sopimusta sovelletaan tähän päätökseen, myös sen kahdennessakymmenennessäyhdeksännessä luvussa esitettyjä riitojenratkaisumenettelyjä ja kahdennessakymmenennenkahdeksannen luvun poikkeuksia.
4. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämän päätöksen säännökset eivät estä osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, joilla säädellään luonnollisten henkilöiden pääsyä sen alueelle tai heidän väliaikaista oleskeluaan sen alueella, mukaan luettuina ne toimenpiteet, joita tarvitaan sen rajojen koskemattomuuden suojelemiseksi ja joilla varmistetaan luonnollisten henkilöiden asianmukainen liikkuvuus sen rajojen yli, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta siten, että ne tekisivät tyhjiksi ne edut, joita osapuolet saavat CETA-sopimuksen kymmenennen luvun ehtojen mukaisesti, tai heikentäisivät näitä etuja. Pelkästään sen seikan, että viisumi vaaditaan vain tietyn maan luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota tekevän tyhjäksi tai heikentävän CETA-sopimuksen kymmenenteen lukuun perustuvia etuja.
5. Osapuolet vahvistavat oikeutensa säännellä taloudellista toimintaa ja ottaa käyttöön uusia sääntöjä, joilla säännellään taloudellista toimintaa sellaisten yleisen edun perusteella oikeutettujen, julkiseen politiikkaan liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi kuin kansanterveyden suojeleminen ja edistäminen, sosiaalipalvelut, julkinen koulutus, turvallisuus, ympäristö, julkinen moraalinen, sosiaalinen suojeleminen ja kuluttajansuoja, yksityisyyden suoja ja tietosuojat sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen ja suojeleminen.
6. Jos Euroopan unioni aikoo ottaa käyttöön arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaisen rekisteröitymistä edeltävän verkkokurssin, sen on ilmoitettava asiasta komitealle riittävän ajoissa, jotta voidaan keskustella sen mahdollisista vaikutuksista tähän päätökseen.
7. Arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot voidaan koota komitean asiakirjaan, ja osapuolet voivat julkaista ne.

8. Tämä päätös tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jona komitea tekee sen. Siitä tulee sitova sen jälkeen, kun kukin osapuoli on ilmoittanut komitealle omien sisäisten vaatimustensa täytymisestä CETA-sopimuksen 11.3 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämän päätöksen mukaista arkkitehtien ammattipätevyyden tunnustamista ei myönnetä ennen kuin tästä päätöksestä tulee sitova.
9. Tämä päätös lakkaa olemasta voimassa ja sitova, jos CETA-sopimus ei tule voimaan ja CETA-sopimuksen väliaikainen soveltaminen lopetetaan CETA-sopimuksen 30.7 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti tai jos CETA-sopimus lopetetaan CETA-sopimuksen 30.9 artiklan 1 kohdan nojalla.
10. Kanadan osalta tämän päätöksen 8 artiklassa tarkoitettuihin sisäisiin vaatimuksiin kuuluvat kaikkien Kanadassa toimiviin arkkitehtuurin sääntelyorganisaatioihin (Regulatory Organizations for Architecture in Canada) kuuluvien sääntelyelinten suorittama ratifiointi sekä mahdolliset provinssien ja territorioiden asiaankuuluvat lainsäädäntö- ja sääntelytoimet. Selkeyden vuoksi todetaan, että provinssit ja territoriot voivat Kanadassa niille kuuluvan ammattipätevyyksien ja ammatillisten palvelujen sääntelyä koskevan perustuslaillisen toimivaltansa nojalla siirtää tiettyjä valtuuksia oman oikeudenkäyttöalueensa sääntelyelimille oman harkintansa mukaan.
11. Jos osapuoli esittää komitealle kirjallisen pyynnön tämän päätöksen kumoamisesta, tämä päätös kumotaan eikä se enää sido osapuolia, jollei komitea toisin päättää 90 päivän kuluessa tällaisen pyynnön vastaanottamisesta.
12. Jos tämä päätös kumotaan tai CETA-sopimus tai sen väliaikainen soveltaminen lopetetaan CETA-sopimuksen 30.9 artiklan 1 kohdan tai 30.7 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti, arkkitehtien ammattipätevyyden tunnustamista koskevat päätökset, jotka on myönnetty tämän päätöksen nojalla ennen kumoamis- tai lopettamispäivämäärää, pysyvät voimassa. Jos tämä päätös kumotaan tai CETA-sopimus tai sen väliaikainen soveltaminen lopetetaan, tunnustamista koskevat hakemukset, jotka on esitetty osapuolelle ennen tämän päätöksen kumoamista koskevan pyynnön päivämäärää tai CETA-sopimuksen tai sen väliaikaisen soveltamisen lopettamispäivää, on arvioitava ja saatettava päätökseen tämän päätöksen ehtojen mukaisesti. Tämän päätöksen kumoaminen tai CETA-sopimuksen tai sen väliaikaisen soveltamisen lopettaminen CETA-sopimuksen 30.9 artiklan 1 kohdan tai 30.7 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti ei vaikuta arkkitehtien velvollisuuteen uusia lupa harjoittaa arkkitehtitoimintaa vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella.
13. Osapuoli, joka on pyytänyt tämän päätöksen kumoamista, voi ilmoittaa komitealle kirjallisesti, että se pyytää tämän päätöksen palauttamista voimaan. Komitea voi tehdä asiaa koskevan päätöksen kolmen vuoden kuluessa kumoamispäivästä, ja kyseisestä komitean päätöksestä tulee sitova tämän päätöksen 8 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
14. Tämä päätös laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalil, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja kukin toisinto on yhtä todistusvoimainen.

AMMATTIPÄTEVYYKSIEN VASTAVUOROISTA
TUNNUSTAMISTA KÄSITTELEVÄN
SEKAKOMITEAN PUOLESTA

Puheenjohtajat

LIITE

Arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus

EUROOPAN UNIONI ja KANADA,

jäljempänä yhdessä 'osapuolet', jotka

OVAT PÄÄTTÄNEET:

- (1) LAATIA puitteet arkkitehdin ammatin ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan oikeudenmukaisen, avoimen ja johdonmukaisen järjestelmän aikaansaamiseksi;

JA

- (2) VAHVISTAVAT sitoutumisensa Brysselissä 30 päivänä lokakuuta 2016 tehtyyn Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden väliseen laaja-alaiseen talous- ja kauppasopimukseen, jäljempänä 'CETA-sopimus', sen osapuolina;
- (3) TUNNUSTAVAT Kanadan provinssi- tai territoriotason hallinnon toimivallan säännellä ammattipätevyyksiä ja ammatillisia palveluja omalla oikeudenkäyttöalueellaan;
- (4) PANEVAT TÄYTÄNTÖÖN ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan CETA-sopimuksen yhdenmukaisuudesta luvun arkkitehdin ammatin osalta;
- (5) TUNNUSTAVAT Euroopan arkkitehtineuvoston ja Kanadan Regulatory Organizations of Architecture -organisaation valmistelutyön ja yhteisen suosituksen;
- (6) PALAUTTAVAT MIELEEN, että maksujen, joita hakijoilta voidaan heidän hakemuksestaan periä, olisi oltava kohtuullisia ja oikeasuhteisia koituneisiin kustannuksiin nähden, eivätkä ne saisi itsessään rajoittaa palvelun tarjontaa tai minkään muun CETA-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan taloudellisen toiminnan harjoittamista;
- (7) TUNNUSTAVAT Euroopan unionin jäsenvaltioissa sekä Kanadan provinseissa ja territorioissa sovellettavat arkkitehtien teoreettisen ja käytännön koulutuksen korkeat vaatimukset, joissa otetaan huomioon erilaiset kansalliset koulutusperinteet ja sallitaan vastaavuuden hyödyntäminen;
- (8) ROHKAISEVAT arkkitehtipalvelujen kauppaa Euroopan unionin ja Kanadan välillä vahvistamalla ammattipätevyyden vastavuoroisen tunnustamisen edellytykset, jotta arkkitehdit voidaan myöhemmin rekisteröidä tai lisensioida toisessa osapuolella;
- (9) PANEVAT MERKILLE Kanadan vapaakauppasopimuksen⁽¹⁾, joka sisältää määräyksiä kotimaisesta työvoiman liikkuvuudesta Kanadassa;
- (10) PALAUTTAVAT MIELEEN, että hakija, jonka tunnustamista koskeva pyyntö on hylätty tämän sopimuksen nojalla, voi käyttää CETA-sopimuksen 12.3 artiklan 6 kohdassa määriteltyjä muutoksenhakumenettelyjä,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tarkoitus ja laajuus

1. Tällä sopimuksella vahvistetaan edellytykset ja menettelyt, joiden mukaisesti yhden osapuolen, joka sääntelee arkkitehtitoiminnan aloittamista tai harjoittamista edellyttämällä erityistä ammattipätevyyttä, on oikeudenkäyttöalueellaan tunnustettava ammattipätevyys, joka antaa oikeuden harjoittaa arkkitehtitoimintaa toisen osapuolen oikeudenkäyttöalueella.

⁽¹⁾ <https://www.cfta-alec.ca/canadian-free-trade-agreement/>.

2. Tätä sopimusta sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin ja Kanadan kansalaisiin, jotka haluavat ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa arkkitehtitoimintaa itsenäisinä ammatinharjoittajina tai palkattuina työntekijöinä.
3. Tätä sopimusta ei sovelleta arkkitehteihin, joilla on lupa harjoittaa arkkitehtitoimintaa Kanadassa tai Euroopan unionissa kolmannen osapuolen kanssa tehdyn vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen nojalla.
4. Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Kanadan provinssit ja territoriot voivat tunnustaa lakiansa ja määräystensä mukaisesti ammattipätevyydet, jotka eivät täytä tämän sopimuksen vaatimuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen soveltamista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa sovelletaan CETA-sopimuksen 1.1, 1.2 ja 11.1 artiklan määritelmiä. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä, jotka korvaavat soveltuvin osin CETA-sopimuksen 1.1, 1.2 ja 11.1 artiklan määritelmät:

- a) 'arkkitehdillä' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on ammatillinen ja akateeminen pätevyys ja joka on rekisteröity tai jolla on lupa tai vastaava hyväksyntä harjoittaa arkkitehtitoimintaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla oikeudenkäyttöalueella niiden voimassa olevien edellytysten mukaisesti, jotka antavat oikeuden ryhtyä harjoittamaan tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa arkkitehtitoimintaa;
- b) 'arkkitehtitoiminnalla' tarkoitetaan ammattitoiminnan harjoittamista, jota toteutetaan säännöllisesti arkkitehdin ammattinimikkeellä vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella;
- c) 'toimivaltaisella viranomaisella' tarkoitetaan viranomaista tai elintä, jolla on osapuolten lakien ja määräysten nojalla valtuudet tunnustaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva ammattipätevyys arkkitehtitoiminnan aloittamiseksi tai harjoittamiseksi tai antaa tämän sopimuksen toiminnan kannalta merkityksellisiä asiakirjoja;
- d) 'muodollisella pätevyydellä' tarkoitetaan tutkinto- ja muita todistuksia ja muuta näyttöä, jotka tietyn oikeudenkäyttöalueen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti nimetty toimivaltainen viranomainen on antanut kyseisellä oikeudenkäyttöalueella ja joilla osoitetaan ammatillisen koulutuksen suorittaminen;
- e) 'vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella' tarkoitetaan sen osapuolen oikeudenkäyttöaluetta, joka asettaa arkkitehtitoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen edellytykseksi tietyn ammattipätevyyden ja jossa toisen osapuolen oikeudenkäyttöalueella lopullisen ammattipätevyyden saanut arkkitehti pyrkii harjoittamaan arkkitehtitoimintaa;
- f) 'oikeudenkäyttöalueella' tarkoitetaan Kanadan kunkin provinssin tai territorion aluetta tai Euroopan unionin kunkin jäsenvaltion aluetta, siinä määrin kuin tätä sopimusta sovelletaan näihin alueisiin;
- g) 'ammatillisella kokemuksella' tarkoitetaan arkkitehtitoiminnan tosiasiallista ja laillista harjoittamista oikeudenkäyttöalueella;
- h) 'ammattipätevyyden tunnustamista koskevalla direktiivillä' tarkoitetaan ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/36/EY⁽²⁾, mukaan lukien sen liitteet, sellaisena kuin se on muutettuna;
- i) 'ammattipätevyydellä' tarkoitetaan pätevyyttä, jonka tueksi on näyttöä virallisesta tutkinnosta ja ammatillisesta kokemuksesta, mukaan lukien todistus ammatillisesta rekisteröinnistä, lupa tai vastaava hyväksyntä; ja
- j) 'ROAC:lla' tarkoitetaan Kanadan Regulatory Organizations for Architecture -organisaatiota, provinssien ja territorioiden toimivaltaisten viranomaisten kansallista ammattialajärjestöä, joka toimii vapaaehtoisesti kollektiivisesti ja hyväksyy kansallisesti tunnustettuja arkkitehdin ammattia koskevia standardeja ja ohjelmia.

(²) EUVL L 255 30.9.2005, s. 22.

3 artikla

Tunnustamisen vaikutukset

1. Vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen toimivaltaisen viranomaisen on tässä sopimuksessa määrättyjen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti tunnustettava toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen sertifioiman arkkitehdin ammattipätevyyden vastaavuus.
2. Vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen on arkkitehtitoiminnan aloittamista tai harjoittamista varten myönnettävä sellaisten arkkitehtien ammattipätevyydelle, joiden pätevyys on tunnustettu tämän sopimuksen mukaisesti, sen alueella sama vaikutus kuin ammattipätevyydelle, joka on annettu tai joka on sertifioitu sen alueella ja joka antaa oikeuden harjoittaa arkkitehtitoimintaa.

4 artikla

Tunnustamista koskevat vaatimukset

1. Rajoittamatta 6 artiklan soveltamista ja jollei mahdollisesti sovellettavista kielitaitovaatimuksista muuta johdu, vaatimukset, joiden mukaan jostakin Euroopan unionin jäsenvaltiosta tuleva arkkitehti voi harjoittaa arkkitehtitoimintaa Kanadan vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella, ovat seuraavat:

- a) vähintään 12 vuoden koulutus ja ammatillinen kokemus arkkitehtinä, mistä on osoituksena seuraavat:
 - muodollinen pätevyys, joka täyttää ammattipätevyyden tunnustamista koskevan direktiivin 46 artiklan vaatimukset, mukaan lukien liitteessä V luetellut asiakirjat, tai 49 artiklan vaatimukset, mukaan lukien liitteessä VI luetellut asiakirjat, joihin on tarvittaessa liitetty todistus kyseisen direktiivin mukaisten saavutettujen oikeuksien täyttymisestä, ja
 - vähintään neljän vuoden ammatillinen kokemus, joka on hankittu jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa rekisteröinnin, lisensioinnin tai vastaavan hyväksynnän jälkeen
- b) voimassa oleva rekisteröityminen arkkitehdin ammattiin tai arkkitehtinä toimimista koskeva lupa, jonka on myöntänyt jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, tai vastaava hyväksyntä, jos rekisteröinti- tai lupajärjestelmää ei ole, ja
- c) henkilön on oltava hyvämaineinen.

2. Rajoittamatta 6 artiklan soveltamista ja jollei mahdollisesti sovellettavista kielitaitovaatimuksista muuta johdu, vaatimukset, joiden mukaan Kanadasta tuleva arkkitehti voi ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa arkkitehtitoimintaa jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa, ovat seuraavat:

- a) vähintään 12 vuoden koulutus ja ammatillinen kokemus arkkitehtinä, mistä on osoituksena seuraavat:
 - lisäyksessä I kuvattu Kanadassa myönnetty muodollinen pätevyys, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan arkkitehdin ammattia, ja
 - vähintään neljän vuoden ammatillinen kokemus Kanadassa, joka on hankittu rekisteröinnin tai lisensioinnin jälkeen,
- b) voimassa oleva rekisteröityminen arkkitehdin ammattiin tai Kanadan toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa toimia arkkitehtinä ja
- c) henkilön on oltava hyvämaineinen.

3. Tämän artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan tai 2 kohdan a alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan vaatimukset voidaan täyttää myös kolmannen osapuolen antamalla muodollista pätevyyttä osoittavalla asiakirjalla, joka tunnustetaan osapuolen oikeudenkäyttöalueen vaatimusten mukaisesti vastaavaksi, ja tarvittaessa täydennettynä kyseisellä oikeudenkäyttöalueella vaaditulla ammatillisella koulutuksella, kokeella tai ammatillisella kokemuksella.

5 artikla

Korvaava toimenpide

1. Jostakin Euroopan unionin jäsenvaltiosta tulevan arkkitehdin, joka haluaa ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa arkkitehtitoimintaa Kanadan vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella, on suoritettava ja läpäistävä kymmenen tunnin mittainen rekisteröitymistä edeltävä verkkokurssi täyttääkseen alakohtaiset tietovaatimukset, jotka koskevat rakennusmääräyksiä, rakentamisasiakirjoja, sopimusten hallinnointia ja ammattikäytäntöjä. Jäljempänä 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun hakemukseen on sisällyttävä kurssille osallistumisesta perittävät maksut. Rekisteröitymistä edeltävää verkkokurssia koskevat vaatimukset ja yksityiskohtaiset säännöt esitetään lisäyksessä II.
2. Rekisteröitymistä edeltävä verkkokurssi ei saa ylittää sitä, mikä on oikeasuhteista Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Kanadan provinssien ja territorioiden välisten tämän alan tietämyksessä olevien erojen käsittelemiseksi. Se ei saa toimia kohtuuttomana esteenä tunnustamisen hakemiselle eikä se saa aiheettomasti viivästyttää tai vaikeuttaa tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen arkkitehtien pääsyä ammattitoimintaan tai sen harjoittamista. Rekisteröitymistä edeltävän verkkokurssin testimoduulit voidaan suorittaa uudelleen enintään kolme kertaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun kurssi on ensimmäistä kertaa aloitettu.
3. Rekisteröitymistä edeltävää verkkokurssia voidaan edellyttää ainoastaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilta arkkitehteilta, jotka ensimmäistä kertaa hakevat ammattipätevyytensä tunnustamista Kanadan vastaanottavalta oikeudenkäyttöalueelta.
4. Euroopan unioni varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön vastaava rekisteröitymistä edeltävä verkkokurssi. Kaikkiin tällaisiin verkkokursseihin sovellettaisiin tämän artiklan 1,2 ja 3 kohtaa, lukuun ottamatta lisäyksen II vaatimuksia ja yksityiskohtaisia sääntöjä, edellyttäen että tarvittavat muutokset tehdään.

6 artikla

Tunnustamista koskevat menettelyt

1. Arkkitehdin, joka haluaa aloittaa arkkitehtitoiminnan ja harjoittaa sitä toisen osapuolen oikeudenkäyttöalueella, on toimitettava kyseisen oikeudenkäyttöalueen toimivaltaiselle viranomaiselle sähköisesti hakemus, jonka tueksi on esitetty lisäyksessä III luetellut asiakirjat ja todistukset, jos vastaanottava oikeudenkäyttöalue sitä pyytää. Tunnustamista koskevat hakemukset on tehtävä vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen kielellä tai jollakin muulla vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen hyväksymällä kielellä.
2. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta sähköisesti kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta ja ilmoitettava hakijalle, katsotaanko hakemus täydelliseksi. Jos hakemukset ovat puutteellisia, toimivaltaisen viranomaisen on yksilöitävä lisätiedot, joita hakemuksen täyttäminen edellyttää, ja annettava hakijalle mahdollisuus oikaista ne kohtuullisen ajan kuluessa.
3. Tunnustamista koskevan hakemuksen käsittely on saatettava päätökseen mahdollisimman nopeasti, ja sen on johdettava vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen toimivaltaisen viranomaisen asianmukaisesti perustelemaan päätökseen kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona hakija on jättänyt täydellisen hakemuksen.
4. Jos toimivaltainen viranomainen edellyttää 5 artiklassa tarkoitetun rekisteröitymistä edeltävän verkkokurssin suorittamista, toimivaltaisen viranomaisen on annettava hakijalle mahdollisuus suorittaa verkkokurssi ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun se katsoo, että 4 artiklan vaatimukset täyttyvät. Toimivaltaisen viranomaisen on joka tapauksessa annettava hakijalle mahdollisuus suorittaa rekisteröitymistä edeltävä verkkokurssi ja kielikoe, jos niitä edellytetään, ja, jos molemmat on suoritettu hyväksytysti, annettava hakijalle asianmukaisesti perusteltu päätös hakemuksesta tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettua määräajassa.
5. Jos hakemus hylätään, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava tästä hakijalle kirjallisesti ja ilman aiheutonta viivytystä. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hylätylle hakijalle tämän hakemuksen hylkäämisen syyt.
6. Hakijoille heidän hakemuksestaan mahdollisesti aiheutuvien maksujen on oltava oikeassa suhteessa vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen toimivaltaisille viranomaisille aiheutuneisiin kustannuksiin.

7 artikla

Arkkitehtitoiminnan harjoittaminen vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella

1. Arkkitehdin, joka on saanut ammattipätevyytensä tunnustettua tämän sopimuksen nojalla ja joka harjoittaa arkkitehtitoimintaa vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella, on noudatettava arkkitehteihin sovellettavia vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen lakeja, määräyksiä, käytännesääntöjä ja eettisiä sääntöjä, kuten pakollista ammatillista vastuuvakuutusta, kielitaitoa, jatkuvaa ammatillista kehittymistä, rekisteröintimaksuja sekä liike- tai toiminimien käyttöä koskevia sääntöjä.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla arkkitehdillä on oikeus harjoittaa arkkitehtitoimintaa ammattinimikettä käyttäen vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella, jos tällainen nimike on suojattu lailla.
3. Jos jokin Kanadan vastaanottava oikeudenkäyttöalue on tunnustanut jostakin Euroopan unionin jäsenvaltiosta tulevan arkkitehdin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ammattipätevyyden, toinen Kanadan vastaanottava oikeudenkäyttöalue ei voi edellyttää mitään lisäkursseja, joita ei edellyttäisi kanadalaiselta arkkitehdiltä jollekin toiselle vastaanottavalle oikeudenkäyttöalueelle rekisteröitymisen edellytyksenä.

8 artikla

Täytäntöönpano

1. Kukin osapuoli asettaa julkisesti saataville tai varmistaa, että sen toimivaltaiset viranomaiset asettavat julkisesti saataville, mahdollisuuksien mukaan sähköisessä muodossa, tiedot seuraavista:
 - a) ammattipätevyyden tunnustamista koskevia hakemuksia hallinnoivien toimivaltaisten viranomaisten nimet ja osoitteet;
 - b) asiaankuuluvat vaatimukset ja menettelyt, jotka liittyvät pätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevien päätösten täytäntöönpanoon ja hallinnointiin;
 - c) menettelyt, jotka liittyvät pakolliseen rekisteröitymiseen tai ammattialajärjestön jäsenyyteen;
 - d) tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan ammatillisen toiminnan harjoittamiseen sovellettavat lait ja määräykset, mukaan lukien erityisesti alakohtaiset tietovaatimukset, joita testataan 5 artiklassa tarkoitetulla rekisteröitymistä edeltävällä verkkokurssilla.
2. Kukin osapuoli pyrkii ilmoittamaan toiselle osapuolelle uusista määräyksistä tai voimassa oleviin määräyksiin tehdyistä muutoksista, jotka on hyväksytty sen käyttäessä sääntelyoikeuttaan ja jotka voivat vaikuttaa arkkitehtien pätevyyden tunnustamiseen CETA-sopimuksen 11.5 artiklan d alakohdan mukaisesti.
3. Osapuolen kunkin oikeudenkäyttöalueen toimivaltaiset viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä ja antavat keskinäistä apua helpottaakseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoa.
4. Mikään tässä sopimuksessa ei estä toimivaltaisia viranomaisia tai niiden yhdistyksiä kokoontumasta säännöllisesti arkkitehdin ammatin sääntelyyn liittyvistä asioista keskustelemiseksi.
5. Osapuolet saattavat kaikki tämän sopimuksen täytäntöönpanoon tai toimintaan liittyvät kysymykset CETA-sopimuksen 26.2 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla perustetun ammattipätevyyskomitean tietoon, jos tällaisia kysymyksiä ei voida ratkaista tämän artiklan mukaisesti. Komitea kokoontuu viipymättä viimeistään 45 päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta, ja komitea pyrkii pääsemään asiassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun neljän kuukauden kuluessa komitean kokouksesta.

6. Kun CETA-sekakomitea tarkastelee uuden Euroopan unionin jäseneksi liittymisen vaikutuksia CETA-sopimuksen 30.10 artiklan mukaisesti, ammattipätevyyskomitea kokoontuu ja raportoi palveluita ja sijoituksia käsittelevälle komitealle tukeakseen CETA-sekakomitean tarkastelua.

*Lisäys I***Kanadassa myönnetty muodollinen pätevyys, joka antaa 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun oikeuden ryhtyä harjoittamaan arkkitehdin ammattia**

Kanadassa koulutus, joka on yksi arkkitehdin pätevyyden saamisen edellytyksistä, todistetaan jonkin seuraavan yliopiston tutkintotodistuksella:

- University of British Columbia;
- University of Calgary;
- Carleton University;
- Technical University of Nova Scotia (TUNS) – nykyisin Dalhousie University;
- Université Laval;
- University of Manitoba;
- McGill University;
- Université de Montréal;
- University of Toronto ja
- University of Waterloo.

Asiaankuuluvat tutkinnot ovat seuraavat:

- Bachelor of Architecture (B. Arch) vuoteen 2004 saakka; ja
- Master of Architecture (M. Arch).

Canadian Architectural Certification Board (arkkitehdin tutkintojen sertifiointilautakunta Kanadassa), jäljempänä 'CACB', tai toimivaltainen viranomainen voi myös arvioida akkreditoimattomien laitosten myöntämiä yksittäisiä arkkitehdin tutkintoja tai tutkintotodistuksia ja myöntää sertifiointin, jos ne täyttävät ROAC:n vahvistaman Kanadan koulutusstandardin (Canadian Educational Standard). CACB pitää verkkosivuillaan yllä luetteloa nykyisistä akkreditoinneista sekä tietoja sertifiointitavoista.

Niiden osalta, jotka valmistuivat Kanadan yliopistojen arkkitehtikorkeakouluista ennen CACB:n ylläpitämän tutkinto-ohjelmien akkreditointijärjestelmän (Degree Program Accreditation System) käyttöönottoa vuonna 1991, CACB sertifioi kunkin yksittäisen arkkitehdin tutkinnon suorittaneen tutkinnon, joka oli täytynyt hankkia jostakin edellä mainitusta yliopistosta.

*Lisäys II***Yksityiskohtaiset tiedot 5 artiklassa tarkoitetusta 10 tunnin mittaisesta rekisteröitymistä edeltävästä verkkokurssista****1. Kurssin yleiset periaatteet ja tavoitteet**

Edellä 5 artiklassa tarkoitetun rekisteröitymistä edeltävän verkkokurssin tarkoituksena on varmistaa, että jostakin Euroopan unionin jäsenvaltiosta tuleva arkkitehti, joka haluaa aloittaa arkkitehtitoiminnan harjoittamisen ja harjoittaa sitä Kanadan vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella, on hankkinut alan erityistiedot, joita edellytetään tämän ammatin harjoittamiseksi jossakin Kanadan provinssissa tai territoriossa.

Kurssin päätyttyä hakijalla on käsitys siitä, mitä palveluja arkkitehdilta edellytetään, arkkitehtipalvelujen aloittamista edeltävistä sopimusvaatimuksista, itsesääntelyä harjoittavan ammatin ammatillisista velvoitteista ja julkisten hyödykkeiden suojelua koskevasta vaatimuksesta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista velvoitteista, jotka arkkitehdin edellytetään tuntevan voidakseen tarjota arkkitehtipalveluja Kanadassa, sekä siitä, mistä keskeiset viitetiedot, mukaan lukien rakennusmääräykset, säännöt, alan standardit ja muut sääntelyasiakirjat, löytyvät.

2. Kurssilla katettu alakohtainen tietämys

Alakohtainen tietämys koostuu seuraavista osista:

- asiaankuuluvien rakennusmääräysten hakeminen ja dokumentointi;
- niiden menettelyjen ymmärtäminen, joilla saadaan helpotusta tai poikkeuksia näiden rakennusmääräysten erityisvaatimuksista;
- tuotteiden ja materiaalien arviointi;
- hankkeen yhdenmukaisuus sovellettavien määräysten kanssa;
- rakennussopimusten valmistelu ja neuvottelemisen, mukaan lukien rakennussopimusten ehdot, jotta voidaan selvittää arkkitehdin, urakoitsijan, omistajan, takausvakuutusyhtiön ja vakuutuksenantajan tehtäviä rakennusvaiheen hallinnoinnissa;
- rakennuslupahakemukset;
- rakentamisen etenemisen valvonta ja työsuorituksen tarkastus; ja
- eettiset säännöt.

3. Tulokset

Kun hakija on suorittanut rekisteröitymistä edeltävän verkkokurssin, hänelle ilmoitetaan välittömästi, onko hän läpäissyt sen. Tulokset toimitetaan samanaikaisesti ROAC:lle, joka kirjaa ne.

*Lisäys III***6 artiklan 1 kohdan mukaisesti mahdollisesti edellytettävät asiakirjat**

Vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen toimivaltainen viranomainen voi tarvittaessa edellyttää hakijan toimittavan sähköisesti jonkin seuraavista asiakirjoista:

1. todiste osapuolen kansalaisuudesta tai pysyvästä asuinpaikasta osapuolella;
2. muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja;
3. todistus ammatillisesta kokemuksesta;
4. sen oikeudenkäyttöalueen toimivaltaisen viranomaisen, jossa arkkitehdillä on pätevyys, lähettämä kirje, joka lähetetään suoraan sähköisesti vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen toimivaltaiselle viranomaiselle ja jossa vahvistetaan seuraavat seikat:
 - a) rekisteröinnin tai lisensioinnin tai vastaavan hyväksynnän päivä, jos sillä oikeudenkäyttöalueella, jolla arkkitehdillä on pätevyys, ei ole rekisteröinti- tai lupajärjestelmää;
 - b) tapauksen mukaan tämän sopimuksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tai 4 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettujen ammattipätevyyttä koskevien vaatimusten täyttyminen;
 - c) todistus hyvämaineisuudesta; ja
 - d) jos asia ei kuulu c alakohdan soveltamisalaan, todiste siitä, että arkkitehti ei ole parhaillaan kurinpitotoimien kohteena ja että arkkitehtitoiminnan harjoittamista ei ole keskeytetty tai estetty ammatin harjoittamiseen liittyvän vakavan virheen tai rikoksen tekemisestä annetun tuomion vuoksi;

jos vastaanottava oikeudenkäyttöalue edellyttää edellä olevan c tai d alakohdan mukaisia todisteita, sen on hyväksyttävä riittäväksi todisteeksi sen oikeudenkäyttöalueen toimivaltaisen viranomaisen antama todistus, jolla arkkitehdillä on pätevyys. Jos toimivaltainen viranomainen ei anna tällaisia todistuksia, vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen on hyväksyttävä asianomaisen arkkitehdin toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai toimialaansa edustavalle viralliselle elimelle antama valahtoinen tai juhlallinen vakuutus. Tällöin hakijan on myös toimitettava tällaisen viranomaisen tai notaarin antama todistus valahtoisien tai juhlallisen vakuutuksen perusteella annetun vakuutuksen aitoudesta;
5. todiste siitä, että hakija on vakuutettu ammatillisesta vastuusta johtuvien taloudellisten riskien varalta vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen lakien mukaisesti;
6. rikosrekisteriote 4 kohdassa tarkoitetulta oikeudenkäyttöalueelta;
7. vaadittujen hakemusmaksujen maksutosite.

Tämän lisäyksen 4, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat saavat olla niiden toimittamispäivänä enintään kolme kuukautta vanhoja.